

**UCHWAŁA NR XI/89/2015
RADY MIEJSKIEJ W PRÓSZKOWIE**

z dnia 29 października 2015 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /t.j.Dz.U. z 2012r.,poz. 1356 z późn. zm./ Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prószków.

§ 3.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Prószkowie.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie w dniu 01.01.2016r.

Przewodniczący Rady

Kludia Lakwa

Załącznik do Uchwały Nr XI/89/2015
Rady Miejskiej w Prószkowie
z dnia 29 października 2015 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA

**PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2016**

PRÓSZKÓW

Program został opracowany w oparciu o :

-Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2012 poz. 1356 ze zm.). Program jest realizowany min. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję, pedagogów szkolnych, psychologów, organizacje społeczne i sportowe działające na terenie Gminy, świetlice wiejskie, Ośrodek Kultury i Sportu, Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawowym celem programu jest profilaktyka uzależnień przez co należy rozumieć zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych, ograniczenie rozmiarów już istniejących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ochrona rodzin przed przemocą domową oraz agresją rówieśniczą.

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. System profilaktyki został stworzony w oparciu o trzy poziomy administracji publicznej tj. centralny, wojewódzki i gminny.

Zgodnie z ustawą do zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności należy:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych jak i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
4. Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Szkody powodowane przez alkoholizm jak i ryzykowne oraz szkodliwe picie występują w wielu wymiarach:

- jednostkowym (oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących),
- społecznym (negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki, ubóstwo, bezrobocie itd.),
- ekonomicznym (koszty: leczenia odwykowego, wypadków drogowych, systemu pomocy społecznej itp.).

Światowa Organizacja Zdrowia kwalifikuje alkohol na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka mających wpływ na zdrowie i życie ludzi. Można wyróżnić różne wzorce spożywania alkoholu . Wg szacunków PARPA większość pijących spożywa alkohol w sposób , który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich oraz osób z najbliższego otoczenia . natomiast kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln. osób pijących ryzykownie lub szkodliwie.

Ryzykowne lub szkodliwe picie alkoholu często współwystępuje z problemami funkcjonowania w rolach społecznych rodzinnych i zawodowych. Trudności na rynku pracy powiązane z trudnościami finansowymi mogą prowadzić do problemowego picia alkoholu które następnie pogłębia trudności z funkcjonowaniem społecznym. Najczęściej towarzyszy temu przemoc i agresja. Kwestie przemocy w rodzinie rozwiązuje się w oparciu o procedurę Niebieskiej karty. Obejmuje ona zintegrowane działania szeregu instytucji na rzecz ofiar przemocy.

ROK	IŁOŚĆ WSZCZĘTYCH SPRAW	IŁOŚĆ DZIECI W RODZINIE
2009	6	13
2010	2	3
2011	8	8
2012	3	3
2013	10	20
2014	14	16
Do 06/2015	9	5

Ilość wszczętych procedur , Niebieska karta”- sprawozdawczość MOPS w Prószkowie

Osoby nadmiernie spożywające alkohol są zazwyczaj sprawcami przemocy w rodzinie. Najczęściej dzieci z tych rodzin są zaniegdywane przez rodziców, pozostawione same sobie oraz przejawiają zachowania agresywne . Występuje również tendencja do dziedziczenia takiego samego stylu życia . Rozwój emocjonalny, i psychofizyczny dzieci osób uzależnionych jest często zaburzony. Uzależnienie chociażby jednego rodzica może dla dziecka oznaczać życie w stresie, poczuciu zagrożenia i doświadczanej przemocy tak psychicznej jak fizycznej, prowadzi do zaburzeń zachowań a w konsekwencji do łamania prawa, prowadzącego do wykluczenia społecznego. Rodziny i dzieci pozostawione bez wsparcia i pomocy powiększają liczbę osób uzależnionych.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2014r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	
	Ogółem	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	140	296
rodziny wielodzietne	36	68
rodziny niepełne	12	40
rodziny emerytów i rencistów	66	97
Pozostałe	26	91

Typy rodzin objętych pomocą społeczną do 30-06-2015r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	
	Ogółem	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	132	262
rodziny wielodzietne	9	53
rodziny niepełne	5	19
rodziny emerytów i rencistów	67	97
pozostałe	51	93

Powody przyznania pomocy w 2014 r.

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	16	28
potrzeba ochrony macierzyństwa	13	82
Bezrobocie	51	154
bezdomność	4	4
niepełnosprawność	45	87
długotrwała lub ciężka choroba	85	156
bezzadność w sprawach opiekuń. wychow.	12	38

Powody przyznania pomocy do 30-06-2015

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	18	28
potrzeba ochrony macierzyństwa	10	56
Bezrobocie	44	127
bezdomność	3	3
niepełnosprawność	51	106
długotrwała lub ciężka choroba	85	146
bezzadność w sprawach opiekuń. wychow.	5	18

Rodziny objęte pomocą tutejszego ośrodka korzystały głównie z pomocy w formie zasiłków okresowych, celowych oraz pomocy w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak prawidłowych wzorców oraz opieki rodziców, brak możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci to główne przyczyny nieprawidłowości, które w skutkach mogą prowadzić do wystąpienia uzależnień. Należy podkreślić, że dysfunkcje powstałe w przypadku dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych przenoszone są następnie w dorosłe życie jako tzw. syndrom DDA (Dorosłego Dziecka Alkoholika). Mamy więc do czynienia z sytuacją, w której wychowywanie się w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych od alkoholu oraz brak pomocy psychologicznej, czy terapeutycznej w dzieciństwie, mogą skutkować dysfunkcjami w sferze emocjonalnej i psychicznej w trakcie dorosłego życia.

Wiele dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych doznaje poważnej krzywdy. Dzieci te nie mogą zmienić swojej sytuacji. Ich cierpienie nie kończy się na doświadczeniach przeżywanych w rodzinie. Niektóre z nich odnoszą niepowodzenia szkolne i w kontaktach z rówieśnikami. Skutki krzywdy doświadczonej w dzieciństwie mogą się rozciągać na ich dalsze życie. Część z tych dzieci jest predysponowana do powtórzenia losu swoich rodziców.

Działania profilaktyczne muszą obejmować nie tylko jednostkę lecz całe społeczeństwo gdyż system społeczny z całą swą siecią wsparcia dostarcza społecznej struktury która gwarantuje zdrowy rozwój i życie jednostki.

Dlatego też aby skutecznie zapobiegać należy:

- wspierać rozwój,
- współpracować w tworzeniu zdrowego i wolnego od środków odurzających stylu życia.
- promować zdrowie,
- edukować społeczeństwo,
- propagować postawy wolne od uzależnień,
- redukować problemy które już wystąpiły,
- poprawiać jakości życia rodzin .

W zapobieganiu uzależnieniom należy się skupić na działaniach skierowanych do dzieci i młodzieży. Do tych działań można zaliczyć programy informacyjne zmierzające do dostarczenia dzieciom odpowiedniej do wieku wiedzy sprzyjającej podejmowaniu decyzji o odrzuceniu środków odurzających , edukacja oraz działania aktywizujące.

CELE PROGRAMU

Podstawowym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanego dalej Gminnym Programem jest profilaktyka uzależnień, przez co należy rozumieć zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych, ograniczenie rozmiarów już istniejących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.

Cele programu realizowane będą poprzez:

- 1) inicjowanie działań profilaktycznych i prewencyjnych mających na celu ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy,
- 2) podejmowanie działań mających na celu zmianę zachowań i postaw społecznych mieszkańców w sytuacjach związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych,
- 3) zwiększenie poziomu świadomości prozdrowotnej mieszkańców gminy,
- 4) wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w placówkach oświatowych,
- 5) podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wśród osób pracujących na rzecz środowiska lokalnego,
- 6) zmniejszanie negatywnych skutków zaniedbywania dzieci, zapobieganie powstawaniu problemów

uzależnień i przemocy domowej,

7) utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu.

Osoby, instytucje, partnerzy odpowiedzialne za realizację:

MOPOS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlice wiejskie, Placówki Oświatowe, Ośrodek Kultury i Sportu, Zespół interdyscyplinarny, Punkt Konsultacji Psychologicznej, Policja.

USTAWOWE ZADANIA GMINY DO REALIZACJI:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu w szczególności przez :

1) udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom poprzez sfinansowanie dojazdu na zajęcia w klubie Anonimowego Alkoholika,

2) finansowanie, wspieranie i rozwijanie funkcjonującego Gminnego Punktu Konsultacyjnego celem szerokiej dostępności do profesjonalnej pomocy psychologicznej,

3) sfinansowanie dojazdów do zakładów leczenia odwykowego,

4) rozszerzanie działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego w Prószkowie o pomoc dla osób doświadczających przemocy oraz młodzieży eksperymentującej z alkoholem i narkotykami,

5) bieżąca współpraca z poradniami i ośrodkami leczenia odwykowego oraz Sądem Rodzinnym,

6) działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, w tym kierowanie na leczenie odwykowe i finansowanie badań w tym zakresie,

7) pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym oraz dotkniętych przemocą w rodzinie w ramach pracy punktu konsultacyjnego.

2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie przez:

1) tworzenie i koordynowanie lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy,

2) pomoc dzieciom i rodzinom z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie poprzez:

a) wspomaganie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych , środowiskowych oraz wiejskich,

b) finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych oraz profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie,

c) dofinansowanie szkoleń i kursów w zakresie pracy socjoterapeutycznej dla pedagogów, psychologów i nauczycieli,

d) finansowanie szkoleń, kursów dla osób realizujących gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz osób prowadzących zajęcia świetlicowe,

e) zorganizowanie lokalnej narady, seminarium lub konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie,

f) organizowanie lub finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych, środowiskowych oraz wiejskich mających na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych,

3) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie procedury „Niebieska Karta”,

4) tworzenie i finansowanie specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w tym grupy wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy,

5) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest uświadomienie negatywnego wpływu na zdrowie człowieka alkoholu oraz innych używek,

6) organizowanie spotkań, pikników, festynów dla rodzin, dotyczących wychowywania dzieci bez przemocy,

alkoholu, dopalaczy oraz innych używek,

7) organizowanie spotkań dzieci i młodzieży z pracownikami służby zdrowia, psychologami, dietetykami pedagogami oraz innymi profesjonalistami zajmującymi się problemami uzależnień,

8) umożliwienie poradnictwa prawno - socjalnego dla osób z problemem alkoholowym, rodzin i ofiar przemocy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Prószkowie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani, a w szczególności dla dzieci i młodzieży przez :

1) promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież m.in. poprzez: dofinansowanie działań młodzieżowych klubów sportowych, imprez sportowo rekreacyjnych, sportowych zajęć pozalekcyjnych,

2) dofinansowanie wyjazdów, obozów, zgrupowań dla uczestników całorocznych zajęć pozalekcyjnych podczas których promujący jest aktywny i zdrowy styl życia wolny od uzależnień i przemocy,

3) wspieranie rozwoju oraz poprawy funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej / np. boiska, sale gimnastyczne- zakup wyposażenia do prowadzenia zajęć sportowych /,

4) organizowanie, dofinansowanie na terenie szkół i innych placówek programów profilaktycznych, spektakli, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

5) wspieranie placówek oświatowych w działaniach wpisanych w szkolny program profilaktyczny,

6) organizowanie, dofinansowanie spektakli teatralnych , muzycznych i widowisk artystycznych, których głównym tematem są uzależnienia i ochrona przed przemocą,

7) współudział w organizowaniu imprez profilaktycznych w szczególności sposób eksponujących „ zdrowy styl życia”, propagujących zagadnienia bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływań profilaktycznych,

8) włączanie się w organizowanie form spędzania wolnego czasu poprzez dofinansowanie wyjazdów, wycieczek, obozów, zgrupowań, kolonii, zielonych szkół na których realizowane są programy profilaktyczne, zajęcia i inne działania edukacyjne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

9) dofinansowanie prowadzenia zajęć pozalekcyjnych prowadzonych dla dzieci i młodzieży min. przez parafie w ramach zagospodarowania czasu wolnego jako elementu oddziaływań profilaktycznych,

10) dofinansowanie do tworzenia i prowadzenia kółek zainteresowań jako zajęć pozalekcyjnych,

11) dofinansowanie organizacji letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży, jako elementu oddziaływań profilaktycznych,

12) zakup materiałów edukacyjnych (książek, ulotek, broszurek, plakatów i innych) w ramach podejmowanych działań profilaktycznych związanych z promocją zdrowia, przeciwdziałania uzależnieniom, przemocą, oraz bezpieczeństwem.

13) doposażenie świetlic, salek parafialnych w niezbędne materiały oraz sprzęt do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych jako elementu oddziaływań profilaktycznych,

14) prenumerata fachowych czasopism,

15) udział w profilaktycznych kampaniach ogólnokrajowych

16) włączanie się w organizowanie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie działalności świetlic wiejskich,

17) dotacje dla Policji na realizację zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz bezpieczeństwem /element działań związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców, bezpieczeństwem pieszych/.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13i15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez:

1) występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

2) prowadzenie systematycznych działań kontrolnych i interwencyjnych przez członków

gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w punktach sprzedaży alkoholu w zakresie posiadania aktualnych zezwoleń i opłat na sprzedaż napojów alkoholowych,

3) ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu poniżej 18 roku życia poprzez kontrolowanie punktów sprzedaży alkoholu,

4) podejmowanie działań interwencyjnych wobec podmiotów prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, a w szczególności reklamę skierowaną do młodzieży,

5) opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,

6) dostarczanie właścicielom punktów sprzedaży alkoholu wraz z wydawanym zezwoleniem kompletu przepisów dotyczących zasad związanych z obrotem alkoholem np. w formie ulotek.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych przez :

1) doposażenie instytucji realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w materiały niezbędne do realizacji zadań, pokrywanie kosztów udziału w wykładach, szkoleniach, konferencjach, sympozjach, których tematem jest problematyka uzależnień, ochrona przed przemocą i wykluczeniem społecznym,

2) bieżące zakupy niezbędne do funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

3) upowszechnianie, wspieranie oraz dofinansowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego np. podwieczorków, Dnia Dziecka, Mikołaja, Wigilii i innych imprez i spotkań,

4) wspomaganie działalności promującej spędzanie czasu wolnego od uzależnień i przemocy dla instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych i Rad Sołeckich,

5) wspomaganie stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, organizacji pożytku publicznego działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w gminie Prószków,

6) włączanie się w akcje na rzecz promocji zdrowego stylu życia, prowadzone przez szkoły, Ośrodek Kultury i Sportu, organizacje pozarządowe i organizacje pożytku publicznego, Rady Sołeckie działające na terenie gminy Prószków

7) podejmowanie innych działań profilaktycznych wynikających z bieżącej analizy sytuacji.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W PRÓSZKOWIE.

Za jedno posiedzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie dla członków na rok 2016 w wysokości:

- przewodniczący komisji – 250,00 zł.
- członek komisji – 201,00 zł.

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 851 - ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.**